

Щотижнева аналітична записка стосовно змін законодавства у сфері економіки і фінансів, які мають вплив на імплементацію Україною acquis ЄС, за період з 27 лютого до 05 березня 2023 року

За період з 27 лютого 2023 року до 05 березня 2023 року:

- Президентом України ухвалено 12 документів, з них **10 указів та 2 розпорядження**;
- Кабінет Міністрів України ухвалив 27 нормативно-правових актів (НПА), з них **18 постанов та 9 розпоряджень**;
- у Верховній Раді України зареєстровано 29 ініціатив, з них **24 законопроектів та 5 проектів постанов**. Зокрема, Кабінетом Міністрів України внесено на розгляд ВРУ 5 законопроектів, народними депутатами України ініційовано 19 законопроектів та 5 проектів постанов.

На засіданні Кабінету Міністрів України 28 лютого 2023 р. Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль підкреслив, що Україна має амбіцію цьогооріч відкрити переговори про членство, а за два роки бути готовою до вступу в Євросоюз.

«Наразі важливо провести точну оцінку наших зусиль, побачити слабкі місця та зрозуміти, де слід посилитися. Для цього ухвалюємо [постанову про селф-скринінг \(або самоаудит\) українського законодавства на предмет його відповідності європейським стандартам](#)».

До 30 червня 2023 року [міністерства та ЦОВВ мають провести відповідну роботу](#), а до 30 серпня подати Уряду звіт, в якому обов'язково мають бути конкретні пропозиції, як узгодити секторальне законодавство відповідно до права ЄС. Координуватиме процес Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина.

Перелік законодавчих актів, що були ухвалені за період з 27 лютого до 05 березня 2023 року із зазначенням, які acquis ЄС імплементуються такими законодавчими актами

[Проект](#) 9014-1 Закону України “Про внесення змін до Митного кодексу України щодо використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення транзиту на умовах цього Кодексу” від 28.02.2023.

Законопроект є альтернативним до [законопроекту](#) №9014 від 14.02.2023 - проекту Закону України “Про внесення змін до Митного кодексу України щодо використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення транзиту на умовах цього Кодексу”.

Законопроекти направлені на забезпечення виконання статей 80, 84, додатку XV Угоди про Асоціацію щодо забезпечення імплементації процедур [Конвенції про процедуру спільного транзиту](#) та [Регламенту](#) (ЄС) № 952/2013 Європейського Парламенту та Ради від 09 жовтня 2013 р., яким встановлюється Митний кодекс Союзу.

[Проект](#) Закону України №9012-2 “Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку виробництва енергії з відновлюваних джерел шляхом удосконалення механізму

обігу гарантій походження” від 28.02.2023.

Законопроект є альтернативним до законопроекту №9012 від 13.02.2023р.

Проект 9012-1 Закону України “**Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження системи видачі, обігу та погашення гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії**” від 28.02.2023

Законопроект є альтернативним до законопроекту **№9012** від 13.02.2023 - проект Закону України “**Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження реєстру видачі, використання та припинення дії гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії**”;

Законопроекти №9012, №9012-1, №9012-2 направлені на забезпечення виконання статті 338, додатку XXVII Угоди про Асоціацію щодо забезпечення імплементації **Директиви 2009/28/ЄС** Також має забезпечити імплементацію нової **Директиви Європейського Парламенту та Ради 2018/2021 від 11.12.2018** «Про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел»

Український реєстр гарантій походження електричної енергії має бути інтегрований до регіонального реєстру Енергетичного Співтовариства, а Україна набути набуття повноправного членства в Асоціації органів-емітентів (**The Association of Issuing Bodies**).

Проект №9011-2 Закону України “**Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання збільшення виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів**” від 28.02.2023 є альтернативним до законопроекту №9011 від 13.02.2023 - проект Закону України “**Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів**”;

Проект №9011-1 Закону України “**Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів**” від 28.02.2023 є альтернативним до законопроекту №9011 від 13.02.2023 - **проект** Закону України “**Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів**”;

Законопроекти №9011, №9011-1, №9011-2 направлені на забезпечення виконання статті 338, додатку XXVII Угоди про Асоціацію щодо забезпечення імплементації **Директиви 2012/27/ЄС**.

Також, має забезпечити один із пріоритетів державної політики України в електроенергетичному комплексі та інструментом гарантування енергетичної безпеки держави та відповідає прагненням України стати рівноправним суб'єктом нової кліматично нейтральної політики ЄС (**European Green Deal**).

Детальний аналіз впливу проекту

Закону України “Про внесення змін до Митного кодексу України щодо використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення транзиту на умовах цього Кодексу”

Проект Закону України “**Про внесення змін до Митного кодексу України щодо використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення транзиту на умовах цього Кодексу**” (надалі - проект Закону 9014-1), який зареєстрований за № 9014-1 від 28.02.2023 р. є альтернативним до

законопроєкту №9014 від 14.02.2023 - [проєкту](#) Закону України “Про внесення змін до Митного кодексу України щодо використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення транзиту на умовах цього Кодексу”.

Обидва законопроєкти направлені на забезпечення виконання статей 80, 84 Глави 5 «Митні питання та сприяння торгівлі» Розділу IV, додатку XV Угоди про Асоціацію щодо забезпечення імплементації процедур [Конвенції про процедуру спільного транзиту](#) та [Регламенту](#) (ЄС) № 952/2013 Європейського Парламенту та Ради від 09 жовтня 2013 р., яким встановлюється Митний кодекс Союзу (далі – Регламент № 952).

Усі держави-члени ЄС входять до Митного союзу ЄС і дотримуються **однакових митних правил і процедур**. Це вимагає узгодження законодавства, достатньої спроможності у сфері імплементації та забезпечення дотримання, а також доступу до **спільних комп’ютеризованих митних систем**.

Угода про асоціацію вимагає від України узгодження її митної системи та митного законодавства із системою та законодавством ЄС. Митний кодекс, ухвалений наприкінці 2019 року, узгоджений із Митним кодексом Союзу у частині більшості положень, включно з такими ключовими сферами, як **транзит, авторизовані економічні оператори (АЕО) і права інтелектуальної власності**.

Україна є Договірною Стороною Регіональної конвенції про пан-євро- середземноморські преференційні правила походження та використовує **діагональну кумуляцію походження між державами-учасниками Конвенції**. В Україні діє національна програма АЕО, проте необхідно розширити її використання з метою оцінювання для взаємного визнання з програмою АЕО ЄС і завершити реалізацію пов’язаної ІТ-системи.

Україною та Європейським Союзом виконано зобов’язання, передбачені Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, щодо участі України у спільній транзитній системі відповідно до Конвенції про процедуру спільного транзиту від 20 травня 1987 року. Зокрема, **Законом України від 15 серпня 2022 року № 2510- IX до митного законодавства внесені необхідні зміни та згідно із Законом України від 30 серпня 2022 року № 2555-IX Україна приєдналася до Конвенції про процедуру спільного транзиту, яка набрала чинності для України з 01 жовтня 2022 року**.

За даними Державної митної служби України, спостерігається певний прогрес у використанні процедури спільного транзиту для перевезення зовнішньоторговельних вантажів між Україною та країнами – учасниками Конвенції про процедуру спільного транзиту.

Приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту відкриває можливість використання запроваджених в Україні внаслідок приєднання до **Конвенції митних декларацій та електронної транзитної системи** не лише для транскордонних, а також і для внутрішніх перевезень вантажів під митним контролем територією України. Така можливість використовується, зокрема, країнами ЄС на підставі відповідних норм митного законодавства Європейського Союзу.

Україні необхідно **повністю узгодити свій Митний кодекс з Митним кодексом Союзу** та працювати над подальшим узгодженням своїх правових рамок із правилами ЄС, зокрема у сферах вільних зон, форм оброблення та перероблення на митній території, інформації, що надається перед відправленням, загальної декларації прибуття (інформації, що надається перед рибуттям) і права бути вислуханим. Крім того, необхідно усунути розбіжності в забезпеченні реалізації прав інтелектуальної власності.

Метою законопроєктів є **розширення можливості використання митних декларацій та електронної транзитної системи**, запроваджених внаслідок приєднання України до європейської Конвенції про процедуру спільного транзиту, для здійснення не лише транскордонних перевезень вантажів (що вже реалізовано), **а також і для внутрішніх перевезень вантажів під митним контролем територією України**, а також запровадження європейської практики використання **електронної транзитної системи**, зокрема, для транзитних спрощень «статус авторизованого вантажовідправника МДП» та «статус авторизованого вантажоодержувача МДП», що сприятиме надалі інтеграції України в митну систему Європейського Союзу та пришвидшенню виконання митних формальностей та процедур.

Вирішення питання використання митних декларацій та електронної транзитної системи для внутрішніх перевезень та поширення такої можливості на перевезення консолідованих вантажів до об'єктів підприємств, визначених в авторизаціях на застосування спрощень «процедура випуску за місцезнаходженням» та «процедура спрощеного декларування» запропоновано з законопроектами №9014 та №9014-1.

Законопроектом №9014-1 запропоновано доповнити зміни до Митного кодексу України в частині використання митних декларацій та електронної транзитної системи для внутрішніх перевезень, а також імплементувати у національне митне законодавство ряд положень митного законодавства Європейського Союзу, пов'язаних із транзитними переміщеннями товарів та застосуванням транзитних спрощень.

Законопроектом №9014 запропоновано доповнити Митний кодекс України новою статтею 94¹ та внести зміни та доповнення в статті 124, 249¹, 259, 260¹, 452.

Законопроектом №9014-1 запропоновано доповнити Митний кодекс України новими статтями 91¹, 92¹ та внести зміни та доповнення в статті 13, 19², 31, 92, 94, 95, 246, 249¹, 259, 260¹, 310, 326, 360, 452, 470.

Законопроектами пропонується:

- регламентувати використання митних декларацій та електронної транзитної системи, запроваджених внаслідок приєднання України до європейської Конвенції про процедуру спільного транзиту, для здійснення не лише транскордонних перевезень вантажів (що вже реалізовано), а також і для внутрішніх перевезень вантажів під митним контролем територією України;
- поширити можливість використання митних декларацій та електронної транзитної системи на перевезення консолідованих вантажів, до об'єктів підприємств, визначених в авторизаціях на застосування спрощень «процедура випуску за місцезнаходженням» та «процедура спрощеного декларування»;
- надати можливість підприємствам – суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності (підприємствам), їх декларантам або уповноваженим особам періодично, за запитом з використанням механізму "єдиного вікна", отримувати з інформаційних систем Держмитслужби відомості з митних декларацій, оформлених ними та/або в яких підприємство вказане одержувачем.

Законопроектом №9014-1 додатково пропонується:

- встановити, що транзитна митна декларація та електронна транзитна система можуть використовуватись для виконання митних формальностей та забезпечення контролю за транзитними переміщеннями між митними органами України;
- дозволити при переміщенні товарів внутрішнім транзитом використання передбаченого Конвенцією транзитного спрощення підприємством, яке отримало відповідну авторизацію на застосування такого спрощення в рамках транскордонних переміщень;
- регламентувати правила подання митної декларації для поміщення товарів у митний режим транзиту, у тому числі й для консолідованих вантажів;
- запровадити обов'язкову ідентифікацію товарів під час їх поміщення у митний режим транзиту шляхом пломбування транспортних засобів, контейнерів або окремих паковань, що відповідає митному законодавству Європейського Союзу;
- імплементувати у національне митне законодавство такі транзитні спрощення як «статус авторизованого вантажовідправника МДП» та «статус авторизованого вантажоодержувача МДП», а також визначити обов'язкові умови надання авторизацій на застосування таких спрощень;
- поширити можливість використання об'єктів підприємств, визначених в авторизаціях на застосування вищевказаних спрощень, при пред'явленні митному органу товарів, декларантом яких є підприємство, якому надано авторизацію на застосування спрощення «процедура випуску за

місцезнаходженням»;

- виокремити випадки, при яких не подається **попередня митна декларація**; уточнити правила надання митним органом інформації щодо здійснених митних оформлень;
- поширити можливість здійснення митного контролю товарів у **першочерговому порядку** на товари, що переміщуються на умовах Конвенції про процедуру спільного транзиту.

Реалізація норм законопроектів **не потребує додаткового фінансування** з державного чи місцевого бюджетів України.

Прийняття консолідованого законопроекту з двох запропонованих законопроектів при доопрацюванні в Комітеті Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики та ухваленні в сесійній залі ВРУ:

- **наблизить митне законодавство України до законодавства ЄС;**
 - врегулює питання використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення внутрішніх перевезень вантажів під митним контролем територією України;
 - дозволить удосконалити чинні норми законодавства в частині функціонування спрощень «процедура випуску за місцезнаходженням» та «процедура спрощеного декларування»;
 - створить умови для покращення взаємодії між спрощеннями, установленими Митним кодексом України та спрощеннями, що надаються відповідно до Конвенції про процедуру спільного транзиту;
 - забезпечить перенесення контролю за внутрішніми перевезеннями вантажів під митним контролем територією України із застарілої національної системи ЄАІС до сучасної електронної системи NCTS;
 - дозволить імплементувати у національне митне законодавство такі транзитні спрощення як «статус авторизованого вантажовідправника МДП» та «статус авторизованого вантажоодержувача МДП», які дозволять підприємству поміщувати товари в митний режим транзиту на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП) 1975 року на об'єкті підприємства з метою початку операції МДП без пред'явлення таких товарів та книжки МДП митному органу відправлення та отримувати товари, які переміщувались транзитом на умовах Конвенції МДП на об'єкті підприємства з метою припинення операції МДП без пред'явлення таких товарів та книжки МДП митному органу призначення;
 - дозволить удосконалити чинні норми законодавства в частині транзитних переміщень;
 - дозволить не витрачати кошти на модернізацію застарілої національної системи контролю за перевезеннями вантажів під митним контролем; створює умови для проведення наступного етапу наближення митного законодавства України до законодавства ЄС – узгодження типів митних декларацій;
 - дозволить скоротити витрати часу підприємств - кандидатів на підготовку документів для подання заяв на авторизацію.

Ярослав Сидорович